

Wekeromse Zand NS-wandeloct

Beschrijving van de wandeloct

Inleiding

Het Wandelplatform-LAW heeft in samenwerking met de Nederlandse Spoorwegen een serie wandelingen van station naar station samengesteld. Deze NS-wandelocten volgen meestal een gedeelte van een Lange-Afstand-Wandelpad (LAW).

De route Wolfheze-Lunteren maakt gebruik van het Veluwe Zwerfpad, een streekpad over de Veluwe met een totale lengte van 357 km. De NS-wandeling gaat van station Wolfheze naar station Lunteren. De route heeft een lengte van 22 km en is grotendeels onverhard.

Op het gedeelte Wekeromse Zand zijn honden niet toegestaan. Op de kaart is een alternatief aangegeven voor wandelaars met hond.

Horeca onderweg

In het voormalige stationsgebouw van Wolfheze bevindt zich De Stationswinkel van maandag t/m zaterdag geopend vanaf 9 uur. Van mei t/m augustus ook open op zondag vanaf 11 uur. Tegenover het station bevindt zich Restaurant Wolvenbosch van mrt t/m okt open van di t/m zo vanaf 11 uur, van nov t/m feb ma en di gesloten. Na 5 km komt u langs restaurant Planken Wambuis dagelijks geopend vanaf 10 uur. Na

7 km bevindt zich circa 300 meter van de route theehuis Mossel mei en sep geopend in de weekenden, jun t/m aug alle dagen vanaf 10 uur, maar bij slecht weer niet open. Na 19 km Hotel Restaurant De Lunterse Boer dagelijks geopend vanaf 8 uur. In het centrum van Lunteren zijn meerdere horecagelegenheden.

Openbaar vervoer tussen wandeloct en station

Na 12 en 14,5 km kunt u de route afbreken door de bus te nemen. Na 12 km kunt u een halve kilometer van de route af bij halte 's Heeren Loo op de Apeldoornseweg buslijn 1085 naar station Ede-Wageningen of Apeldoorn nemen. Deze buslijn rijdt 1x per uur om .04 naar Ede-Wageningen (reistijd 11 minuten) en om .54 naar station Apeldoorn (reistijd 42 minuten). Na 14,5 km kunt u 800 meter van de route vanaf halte De Valouwe met buslijn 107 naar station Ede-Wageningen. Deze bus vertrekt om .26. Bel voor nadere inlichtingen 9292 OV Reisinformatie 0900-9292 (€ 0,70 per minuut) of kijk op internet: www.9292ov.nl.

Aan het eind van het perron van NS-station Wolfheze neemt u een trap naar beneden en gaat rechtsaf door een voetgangerstunnel. Na de tunnel direct linksaf, een weg oversteken, en een pad langs de spoorlijn volgen. Na 850 meter, voor een groen bordje met de tekst "Opengesteld Gem. Renkum", gaat u rechtsaf langs een bord van Natuurmonumenten met de tekst 'Wolfheze'. Op een kruising linksaf gaan over een veerooster, een zandlaan met fietspad op.

Reijerscamp

Om de versnippering van de Nederlandse natuur op te heffen worden groene verbindingen tussen natuurgebieden gemaakt. Natuurmonumenten heeft de voormalige agrarische enclave Reijers-Camp heringericht als natuurgebied, zodat een natuurschakel ontstaat tussen de Veluwe en de uiterwaarden van de Rijn.

Rechtdoor op een kruising. U gaat weer over een veerooster en komt uit op een kruising bij paddestoel P-21280. Hier gaat u rechtsaf, een zandweg met fietspad.

2 Jac. P. Thijsse ecoduct

Snelwegen en spoorlijnen vormen barrières bij het opheffen van de versnippering van de Nederlandse natuur. Rondom de Veluwe wordt daarom de komende jaren een aantal ecoducten aangelegd. Het Jac. P. Thijsse ecoduct bij Wolfheze over de A12 is er een van. Om zoveel mogelijk soorten dieren van een ecoduct te laten profiteren, bestaat de inrichting uit verschillende begroeiingen: struweel, heide, schraal grasland, boomstammen en natte plekken.

Na een tunneltje de weg vervolgen, Kruislaan. Na ruim 400 meter, bij P-25336, gaat u rechtsaf, langs een bord Planken Wambuis, fietspad, en vrijwel direct linksaf, een smal graspad evenwijdig aan de Kruislaan. Bij een paaltje met een donkerblauw-geel bordje en een rood pijltje, rechtsaf. Bij een bankje loopt u rechtdoor.

3 Planken Wambuis

Planken Wambuis is een stuifzandgebied dat grotendeels is begroeid met heide en bos. New Forest pony's voorkomen vergrassing van het heidegebied. In het voorjaar worden ze gedurende een paar weken bijgestaan door de schaapskudde van de Ginkelse Heide. Soms wordt de heide geplagd om vergrassing tegen te gaan. Een deel van het bos is aangeplant. Tot 1934 was Planken Wambuis onderdeel van Kasteel Rosendael. Uit die tijd stammen de statige beukenlanen in het bos. Een deel van Planken Wambuis is in het verleden ontgonnen en in gebruik genomen als landbouwgrond. 700 hectare van Planken Wambuis is rustgebied voor edelherten, reeën, wilde zwijnen en vossen.

Aan het eind van het pad gaat u rechtsaf en na 45 meter bij weer een paaltje met een donkerblauw-geel bordje en een rood pijltje linksaf. Na 200 meter buigt het pad naar rechts. Op het einde gaat u linksaf, een bosweg met fietspad. U komt uit op een verkeersweg bij ANWB wegwijzer 62199/2.

4 Hessenwegen

In de 17e en 18e eeuw brachten Duitse voerlieden uit het graafschap Hessen (van Kassel tot Frankfurt) in opdracht van handelshuizen en kooplieden linnen, garens en aardewerk naar de internationale markt in Amsterdam. De Hessen, veelal gebaarde mannen met een brede hoed, reden op vierwielige open wagens getrokken door een span paarden. De lading werd afgedekt met zeilen. Omdat de sporen van de hessenwagens breder waren dan de Nederlandse norm, mochten ze niet over de bestaande paden. De Duitse voerlieden kregen speciale routes toegewezen door woeste, onbewoonde gebieden. De onverharde wegen veranderden na regen en sneeuw in gevaarlijke modderpoelen. Omdat iedereen probeerde het slechtste deel van de weg te mijden, ontstonden soms brede banen van karrensporen. Om zich te beschermen tegen struikrovers werd in konvooien gereisd. Omdat het om een aanzienlijke stroom mensen, dieren, geld en goederen ging, verschenen langs de zogenaamde hessenwegen herbergen zoals de Woeste Hoeve en aan deze wandelroute Planken Wambuis.

U kruist de verkeersweg en gaat rechtdoor, Planken Wambuisweg, een zand-grindweg met fietspad. Na 600 meter gaat u voor een heideveld bij een steen met een gele stip linksaf. Het slingerende en heuvelachtige pad blijven volgen langs de heide en door het bos.

Na het bos komt u langs een heideveld. U blijft het pad volgen tot een kruising met een zand-grindweg. Hier linksaf, even verderop voegt zich een fietspad bij de zand-grindweg (Planken Wambuisweg). U passeert Boerderij Nieuw-Reemst aan uw linkerhand. U loopt langs een uitzichtpunt met zitbank aan uw rechterhand.

Op een splitsing bij P-25338 schuin links aanhouden en de zandweg met fietspad richting Ede-Lunteren vervolgen. Op een kruising met P-25340 gaat u rechtdoor (u negeert het wit-rood gemarkeerde Trekvogelpad, dat u hier kruist. Voor een bezoek aan theehuis 'De Mossel' gaat u hier rechtsaf.) Na de kruising loopt u nog steeds op een zandweg met fietspad tussen open velden. Na een veerooster komt u weer in het bos en passeert u een uitkijkplateau aan uw rechterhand.

⑤ **Valenberg**
Vanaf het uitkijkplateau op de Valenberg (50 meter) heeft u een mooi uitzicht over het Mosselse Veld.

Steeds rechtdoor blijven gaan. Bij P-23608 rechtdoor, zijpaden negeren. U passeert een grafheuvel aan uw rechterhand en verlaat bij P-23600 het gebied van het Geldersch Landschap. U gaat op de asfaltweg rechtdoor en steekt de verkeersweg en de parallelweg over naar P-23601. (Ongeveer 500 meter naar rechts bevindt zich bushalte s' Heeren Loo van lijn 108 richting Ede of Apeldoorn). Let op: het traject over landgoed De Valouwe (circa 1 km) mag niet worden gemarkeerd. Let daarom extra op de beschrijving in het routeboekje. Voor P-23601 staand, loopt u 5 meter naar links en gaat dan rechtsaf, een smal kronkelend bospaadje in, dat zich verbreedt tot een zandweg. Zijpaden negeren. Na ongeveer 500 meter, aan het einde van het pad, gaat u rechtsaf, een wat breder bospad. U

vervolgt het pad, zijpaden negeren, tussen de weilanden door, langs een stalen slagboom. Aan het eind passeert u een wit afsluithek van het landgoed De Valouwe. Even verder bij P-23603 linksaf.

U gaat rechtdoor, Immenweg, een zandpad met fietspad. Vanaf hier is de route gedurende 1 km gemarkeerd met geel-rode stickers met NS-logo. U volgt de Immenweg ongeveer 1 km. U bevindt zich nu weer op het geel-rood gemarkeerde Veluwe Zwerfpad. Bij P-20337 de voorrangsweg (Wekeromse Weg) oversteken en de Immenweg in gaan. (Bushalte Valouwe van lijn 107, bevindt zich 800 meter naar links, Wekeromseweg). Na 40 meter gaat u rechtsaf, een zandweg met een afrastering aan uw linkerhand. Na 30 meter loopt u via een draaihek in de afrastering het natuurgebied Wekeromse Zand in. Honden zijn hier niet toegestaan. Op de kaart is met een stippellijn een alternatief ingetekend. Dit wordt verder niet beschreven. Op een splitsing voor de heide gaat u rechtsaf. Vervolgens op een kruising met keien en een bankje linksaf. Voor een veldschuur rechtsaf het bos in gaan. Zijpaden negeren en het hoofdpad blijven volgen.

⑥ **Wekeromse Zand**
Het Wekeromse Zand is omrasterd en wordt begraaasd door een kudde moeflons om het heide- en stuifzandgebied open te houden. Moeflons, wilde schapen zijn tijdens de laatste ijstijden verdrongen naar eilanden in de Middellandse zee en pas in 1925 weer uitgezet in Nationaal Park De Hoge Veluwe en in 1975 op het Wekeromse Zand. Moeflons leven in groepen. Tijdens de bronstijd in november schuwen de rammes gevechten met hun imponerende, soms wel 85 cm lange horens niet. Na een draagtijd van 22 weken worden lammeren in afzondering geboren. Na 20 minuten kan het pasgeboren lam zijn moeder volgen en voegen ze zich in een groep met andere oaien en lammeren.

Op een kruising aan het begin van een heideveld vervolgt u het hoofdpad naar rechts. Dit pad blijven volgen, witte paaltjes van het ruiterspad negeren. Bij twee banken en wederom witte paaltjes het pad naar links volgen, langs het begrazingsgebied met afrastering. Op de volgende kruising rechtdoor richting draaihek. Via het draaihek komt u uit op een zandweg met fietspad. U gaat linksaf. Aan het einde van het weiland aan uw rechterhand gaat u rechtdoor. Vanaf hier neemt u na ongeveer 150 meter een zandpad rechtsaf langs een witte afsluitboom van het Geldersch Landschap. Zijpaden negeren.

Even voorbij een duidelijke kruising komt u na een witte afsluitboom uit bij een open veld met akker. Ga schuin links rechtdoor, een brede zandweg met eerst een akker aan uw rechterhand. U passeert camping De Rimboe. Op de kruising met P-20310 rechtdoor, Boslaan. Bij een handwijzer met Museum/uitkijktoren De Koepel, tegenover HCR 'De Lunterse Boer' gaat u linksaf, een gravelfietspad naast een zandweg. Het fietspad steekt verderop rechts de zandweg over, blijf het fietspad volgen. Aan het eind van het licht stijgende pad bij een handwijzer rechtsaf richting uitkijktoren.

7 Galgenberg

In Nederland zijn meerdere galgenbergen op de kaart of als een heuveltje in het landschap terug te vinden. Het was de plaats waar het lijk van een ter dood gebrachte misdadiger werd tentoongesteld om zo als afschrikwekkend voorbeeld te dienen. De galgenberg lag meestal een eind buiten een dorp of stad, maar wel op een plaats waar het nodige verkeer langs kwam. Voor de galg werden vaak plaatsen uitgezocht die al langer een gewijde betekenis hadden. In 1795 verboden de Fransen het om nog langer lijken aan de galg ten toon te stellen. In 1870 werd de doodstraf in Nederland afgeschaft.

Op de Galgenberg staat De Koepel, een uitkijktoren en galerie. Entree € 2,00. De Koepel is open van Pasen tot eind okt van di t/m zo van 14-17 uur.

U passeert de toren aan uw rechterhand en gaat langs een slagboom omlaag, een zandpad, zijpad negeren. Op een veelsprong met een zitbank gaat u rechtdoor. Bij een wit paaltje links aanhouden, het hoofdpad vervolgen. Na een bocht naar links (met bank) komt u bij een witte afsluitboom. Deze aan de linkerhand passeren en het hoofdpad vervolgen (zijpaden negeren) tot een afsluitboom.

Na deze afsluitboom gaat u op de asfaltweg rechtsaf. Aan het eind steekt u een andere asfaltweg over en loopt u rechtdoor langs een handwijzer met onder andere de vermelding centrum/station. Op een splitsing rechts aanhouden en vervolgens steeds rechtdoor gaan. Voor een gedenkboom houdt u links aan. Na een witte afsluitboom gaat u op de asfaltweg rechtsaf en na 10 meter linksaf de Boslaan op. U kruist de spoorlijn en gaat meteen rechtsaf naar station Lunteren.